

Gospodarske izkušnje.

Turšica, zobanje za konje.

Pariška družba za vožnjo z omnibusi, ki ima nad 10.000 konj, pričela je uže l. 1874. poskuse s krmeljem turšice. Konji dobivali so, kedar so se počasi na to krmo navadili, na dan po 3 kilogr. turšice, 5 kilogr. ovsa ter nekaj sena in slame in 1 kilogr. otrobov ali pa korenja. Prl tej krmi bili so konji prav dobro rejeni in so še nekoliko več delali kot poprej. Družba je zaradi tega, ker je nekaj ovsa nadomestila s turšico, prihranila pri vsacem konju na leto 48 frankov. Po skušnjah imenovane družbe je najbolje dati konjem strto turšico, in sicer se prav dobro sponese, če se zrnje ob enem s storžem zdrobi. Zdrobljena turšica, koji so primešani zdrobljeni storži, ima enako redilno vrednost, kot oves. S tako zmesjo mogoče je pri konjih $\frac{1}{5}$ ovsa nadomestiti.

Jež, sovražnik čebel.

Neki čebelar poroča v listu „Der schlesische Imker“, da je pred čebelnjakom opazoval ježa, ki je čakal na čebele ter jih hlastno žrl. Požrešni jež stal je pred panjem ter skozi luknjico va-nj pihal. Razdražene čebele hitele so iz panja ter tako postale žrtev ježova.

Odlok vis. c. kr. kmetijskega ministerstva

iz dne 11. avgusta t. l., št. 9535/1217, o zadevi naročil na odpadke kuhane soli.

Ker se zgodi v zadnjem času večkrat, da se zasebni špediterji ponujajo za posredovanje pri naročitvi odpadkov iz c. kr. salin, koji odpadki so namenjeni za gnoj, in ker ti špediterji take naročitve tudi izvrše, podpisano ministerstvo častito družbo zato opozarja, da naj na to dela, da se tako posredovanje v interesu kmetovalcev odstrani in solni odpadki ne dražijo na nepotrebni način. Častita družba naj opozori kmetovalce, koji te odpadke rabijo, da se certifikati, ki dokazujejo pravico do odpadkov, pošljejo naravnost na oskrbnništvo salin ali pa na glavno vodstvo avstrijskih državnih železnic.

Ob tej priliki tudi omenja podpisano ministerstvo, da od sedaj naprej ne dobi nihče drug odpadkov od kuhane soli, kakor le kmetovalci in kmetijska društva.

Na Dunaji 11. avgusta 1886.

C. kr. kmetijsko ministerstvo.

Poziv vodstvom ljudskih šol, oziroma krajnim šolskim svetom.

Visoko c. kr. kmetijsko ministerstvo dovolilo je na podlagi odloka iz dne 25. junija t. l., št. 8361, v podporo šolskim vrtom na Kranjskem 300 gold., koje svoto razdelil bode podpisani odbor vodstvom ljudskih šol, oziroma krajnim šolskim svetom, kateri v svoji prošnji dokažejo potrebo podpore, k čemur jih podpisani odbor s tem pozivlja. Dana podpora sme se porabiti edino le za zboljšanje oziroma ustanovitev šolskega vrta, ter bode podpisani odbor v svojem času zahteval dokumentovan izkaz o porabi prejete podpore. —

Prošnje za podporo vložiti je zadnji čas do

23. avgusta t. l.

podpisanemu odboru.

Prošnjam za podporo v namen zboljšanja uže obstoječega vrta je pridjati priprost načrt vrta, risan v merilu 1:100, iz katerega je razviden sedanji stan vrta iz različnih kultur. Popisati je tudi način, katerega se učitelj pri obdelovanji vrta drži.

Prošnjam za podporo v namen ustanovitve novega šolskega vrta je pa dodati dokaz, da je učitelj, ki bode vrt imel v oskrbi, zmožen praktično izvrševati šolsko vrtnarstvo.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe
za Kranjsko.

V Ljubljani 3. avgusta 1886.

Gustav grof Thurn m. p.,
predsednik.

Gustav Pirc m. p.,
tajnik.

Solske stvari.

Kaj naj bi se v naši domovini pri ljudskem šolstvu sploh koristno in praktično spremenilo?

1. Ljudska šola je oni zavod, v katerem si osobito na deželi večina prebivalcev vso svojo izomiko pridobiva. Ta zavod bode pa ljudstvu sploh še le takrat tudi v resnici koristil, kedar se bodo v njem učenci tudi za svoj prihodnji poklic okoliščinam primerno, za javno življenje izgojali in praktično za-nj pripravljali; tega pa dandanes po obstoječih šolskih naredbah še nimamo in dokler pri teh naredbah ostane, tudi ne bomo imeli. Vsa sedanja šolska uprava gledé poduka je zeló nepraktična, preenostranska in nikakor ne zadostuje duhu in zahtevam časa, ker je vsa po eni in isti meri. Še ena in ista hrana, naj bode še tako dobro pripravljena, ne prilega se vsakemu človeku; enega prav dobro okrepča, a drugemu utegne pa celó škodovati. Tudi ena in ista obleka ni in nikoli ne more biti vsakemu prav in primerna. Sedaj podučuje se sploh po mestih, trgih, obrtnih krajih in na kmetih v ljudski šoli po enem in istem kopitu ne oziraje se na prihodnji poklic učeče se mladine. Druge razmere so med samimi kmeti na deželi in zopet druge po mestih, trgih in obrtnijskih krajih; poduk sam na sebi je pa povsod enak, kar pa ne ugaja in ne zadostuje ne enim in ne drugim.

Med samimi kmeti na deželi more biti edino in le kmetijsko-ljudska, a v mestih, trgih in obrtnijskih krajih pa obrtnijsko-trgovska ljudska šola na svojem mestu. Dоследno morali bi se kmetskih starišev otroci, katerih je v deželi ogromna večina, uže v ljudski šoli na svoj prihodnji poklic s praktičnim podukom dejanski pripravljati, to je, da se učé okoliščine, katere bodo je obdajale, od vseh strani temeljito spoznavati, da bodo umeli pri svojih delih in opravilih na polji, po travnikih in senožetih s primernim orodjem temeljito risati in telovaditi, da bodo potem brez posebne nesreče od truda svojega imeli tudi v žepih več tistega, kar se pod palcem prijetno čuti in pa s čem po skledi „risati“. Kakor té, pripravljati bi morala tudi ljudska šola otroke obrt-